e-NYELVMAGAZIN.HU

Kötelező elmélkedés a magyar irodalom tanításáról és az olvasmányokról

Adamikné Jászó Anna - 2016. 03. 01.

írja Szörényi László (Magyar Nemzet, 2014. jún. 28., 37.). Panasza sajnos igaz. Még elszomorítóbb ez a tény, ha tudjuk, hogy a magyar irodalom erősen közéleti, sőt nemzeti. Az érettségi vizsgaanyagból száműzött Jókai Mór így kezdi *Politikai divatok* c. regényét:

„Hiába mondják nekünk, válasszátok külön a magánéletet a közélettől; tudjatok érzelmesek lenni, mint a német, praktikusak, mint az angol, elmések, mint a francia – költők azok, anélkül, hogy politizálnának. Írjatok úgy, hogy az elmondott mese ne legyen feltűnően magyar történet, tele a közélet lármájával; hogy tudja azt élvezni akármi nemzet szülötte is, egyszóval: ne írjatok mindig irányregényt. | Nem lehet szót fogadnunk, lehetetlen az. | Nálunk minden életregény, minden családi dráma annyira össze van nőve a nemzet közéletével, az általános bú és öröm, a történelmet alkotó közemelkedés és süllyedés minden egyes életregény alakulására oly határozott befolyással bírt mindenkor, hogy az alaphangot semmi költő nem mellőzheti, anélkül, hogy élethűtelen vagy éppen frivol ne legyen. […] s egész embernek azt ismerjük el, aki nemcsak magának élt." Valóban, irodalmunk – különösen a 19. századi – nemcsak magánéleti, hanem közéleti is. Éppen ezért a magyar irodalom tanítása, anyagának és az olvasmányoknak tantervi meghatározása közügy.

A 2015. november 7-ei számban egy cikk jelent meg az olvasásról és az irodalom tanításáról „Elavulttá váltak a

kötelező olvasmányok" címmel. Abban egyetértek a nyilatkozókkal, hogy az általános iskolai olvasmányokat közelíteni kellene a tanulók érettségi színvonalához. Felhívom arra figyelmet, hogy 1978 előtt nem volt az általános iskola felső tagozatán irodalomtörténet, műfajok szerinti csoportosításban gyermekközeli olvasmányokat tanítottak, így tanultam én is, így tanultak gyermekeim is. Az irodalomtörténetet – tudomásom szerint – a Zsolnai-program vitte le a nyolcvanas években, s minden tiltakozás ellenére ott maradt. Ezen valóban változtatni kell, Jókai olvastatását el lehetne kezdeni a Bálványosvárral vagy A nagyenyedi két fűzfával, valamint olyan elbeszélésekkel, mint A háromszínű kandúr, A béka, Melyiket a kilenc közül?, A leaotungi emberkék stb. Lehet találni bőven a gazdag magyar irodalomban a korosztálynak való olvasmányokat. Az ellen azonban tiltakozom, hogy lecsökkentsék és eltorzítsák a gimnáziumi, illetőleg a középiskolai anyagot. Ez átbillenés lenne a ló túlsó oldalára, s felmérhetetlen károkat okozna. A továbbiakban a középiskolai anyagról szólok. Mielőtt a levegőbe beszélnénk, és „megvágnánk" a tananyagot, nézzük meg a tényeket (ezt ajánlom a politikusoknak is)! Először a 2012-es, majd a tervezett, 2015-ös vizsgakövetelményeket és tantervi anyagot.

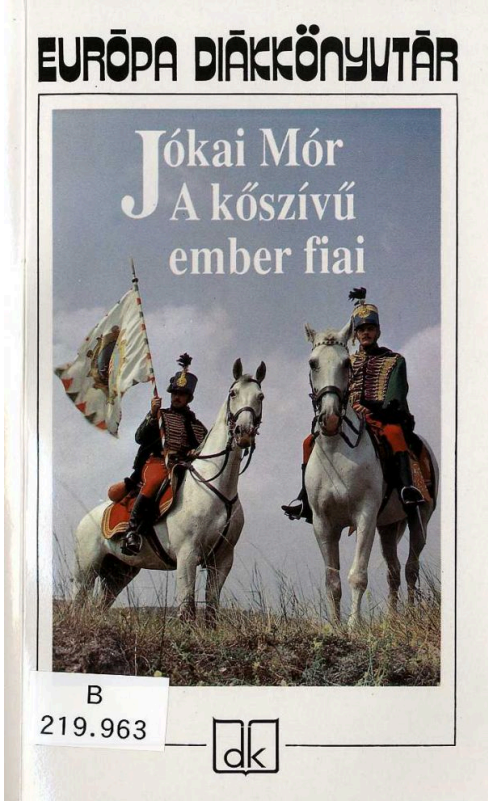

Első- és harmadrangú szerzők a középiskolai tananyagban (2012, 2015)

Két évvel ezelőtt egyik, érettségi előtt álló unokám közölte velem, hogy Móricz és Mikszáth másodrendű, Jókai pedig harmadrendű író, vele nem kell foglalkozni. Azt hittem, rosszul hallok, de azután utánanéztem ennek a rangsorolásnak a kerettantervi részletes (!) vizsgakövetelményekben, s meggyőződtem arról, hogy unokám igazat mondott. Nincs ugyan a *másodrendű* és a *harmadrendű* minősítés a követelményekben, de az írók besorolása így csapódik le a gyerekek fejében. Nézzük meg, miről is van szó.

A tantervi rendszerben három lépcsőt kell ismernünk: az első a NAT (Nemzeti alaptanterv), ezt követi a kerettanterv, s ehhez csatlakoznak a kerettantervi vizsgakövetelmények. Ez utóbbiról van tehát szó.

Az elsőrangú szerzők mind költők: Petőfi, Arany, Ady, Babits, Kosztolányi, József Attila, ők az „Életművek" fejléc alatt szerepelnek. Ez a besorolás azt jelenti, hogy őket

alaposabban kell tanítani, egész életművüket. Eddig nincs is baj.

A másodrangú szerzők a „Portrék" fejlécet kapták: Balassi, Csokonai, Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty, Mikszáth, Móricz, Szabó Lőrinc, Radnóti, Weöres, Ottlik, Márai, Pilinszky. Az ő esetükben elegendő az „életmű néhány jellemzője keretében, 2-3 lírai és/vagy értelemszerűen egy vagy néhány epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése"; emelt szinten 3-4 lírai és 1-2 epikai mű van előírva. A „portré" minősítéssel maguk a tanárok sincsenek tisztában – megkérdeztem néhányukat –, általában úgy vélik, hogy némi ízelítőt kell adniuk ezektől a szerzőktől. Gondoljuk csak át: pl. Vörösmartytól legyen a Szózat, a Gondolatok a könyvtárban, az Előszó – vagy legyen A merengőhöz, az Ábránd, A vén cigány – vagy legyen A buvár Kund, a Fóti dal, az Országháza – vagy a Szép Ilonka, a Petike, a Gábor diák – esetleg a Zalán futását és a kiseposzokat is meg lehet említeni … Valóban válogatni kell az egyaránt jelentős művek közül? Valóban ezt érdemli Vörösmarty? (Nemrégiben egy rokon kislány Vörösmartyból felelt, a Szózat és a Himnusz összehasonlítását kellett elmondania; mást nem tanultak Vörösmartytól, csak a Szózatot. Itt tartunk.)

A harmadrangúak: Zrínyi, Jókai, Krúdy, Karinthy, Kassák, Illyés, Németh László, Örkény, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos, azzal a megszorítással, hogy „Választható legalább három szerző a felsoroltak közül. (A lista bővíthető legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel.)" Emelt szinten négy szerző választható. Zrínyi vagy Jókai tehát akár ki is maradhat a vizsgakövetelményekből, ha a tanár a K betűseket kedveli, vagy nem ér rá regényeket olvasni, vagy maga sem olvasott Jókaitól semmit. Továbbá: a kortárs irodalomból választható „Legalább egy szerző 2-3 lírai és/vagy 1-2 epikai művének értelmezése az 1980-tól

napjainkig tartó időszakból." Lehet tehát Nagy Gáspár vagy Varró Dániel, Závada Pál vagy Kertész Imre, netán Szabó Magda vagy Jókai Anna, és sorolhatnám még a neveket.

A fentieken kívül foglalkozni kell még az irodalom határterületeivel, lektűrökkel, krimikkel, meseszerű művekkel (fantasy-irodalommal), megemlíttetik Bridget Jones naplója a sor végén. (Egy másik unokám a tavalyi érettségi szóbelin a Morgue utcai kettős gyilkosságot felelte, nekem bevallotta, hogy nem olvasta el Poe kriminovelláját, de tudta, hogy az orángután gyilkolt, így azután „kidumálta" magát.)

Gondolom, olvasóim felszisszennek: hol van Katona és Madách? Megnyugtatásul közlöm: a „Színház- és drámatörténet" blokkban szerepelnek a Csongor és Tünde társaságában, igaz, korukból, az irodalomtörténeti folyamatból kiszakítva, éppúgy, mint mindenki más.

De hol van a vizsgakövetelményekben Janus Pannonius? A hitviták és Pázmány? Rákóczi és Mikes? A felvilágosodás korának írói csoportjai, a testőrírók, Bessenyei? Kármán? Kazinczy? Kisfaludy Sándor és Károly? Tompa Mihály, Vajda János? Eötvös József, Kemény Zsigmond? Az Adyt megelőző nemzedék? Tóth Árpád és Juhász Gyula? Kaffka Margit? Gárdonyi és Móra? Molnár Ferenc? Az 1930-as évek szociográfiai irodalma, a népi írók? Sánta Ferenc és Sarkadi Imre? Tamási Áron? Sütő András és Páskándi Géza? Áprily Lajos? Az erdélyi irodalom? A középkor irodalmát már kiejtették a Rákosi-korszakban, ez úgy is maradt (pedig az is gazdag irodalom volt, 1945 előtt tanították, volt is egy kötetnyi középkori válogatás az akkori diákkönyvtári sorozatban, nekem megvan); a 18. század irodalmából úgyszólván semmi nem maradt; de most kiejtették az eddig tanított magyar irodalom háromnegyed részét! A népi írók kihagyását sokan és sokszor szóvá tették/tettük, az illetékesek azonban makacsul törlik őket a nemzeti tudatból. Miért? Talán

újra kell rehabilitálni őket? (1957-ben már egyszer „szalonképessé" tették őket.) Én most csak azzal az anyaggal hasonlítottam össze ezt a követelményrendszert, amelyet pályám elején 1966 és 1975 között magam is tanítottam. A redukálás elképesztő! (Egy okos és szorgalmas, budapesti elit gimnáziumba járó kislány nemrégiben beszámolt nekem arról, hogy tanára megemlítette Eötvös József nevét. Megemlítette! Nem tanította, de legalább megemlítette! Itt tartunk. A legutóbbi érettségi előtt egy másik unokám megkért, hogy magyarázzam el az allegóriát. Mondom: olyan, mint Tompa Mihálynak A madár: fiaihoz c. verse. Az ki? – hangzott a kérdés. A gyerek egy másik budapesti elit gimnáziumba járt.)

Lehet azzal védekezni, hogy Pázmány és Mikes szerepel a nyelvtörténeti anyagban, Kazinczyt be lehet szuszakolni egy epigrammatörténeti tételbe, de hát Kazinczy nem csak epigrammaköltő (jómagam annak idején a Fogságom naplójával hódítottam meg a gyerekeket)! A megadott stílusirányzatokhoz lehet egyéb példákat venni. Lehet azzal is védekezni, hogy ezek vizsgakövetelmények, ennél többet is lehet tanítani. De hát a tanárok és a diákok egyaránt a vizsgára hajtanak! A „kimenet" az egész folyamatot befolyásolja, előbb-utóbb. (Egyébként a gyerekek tökéletesen tisztában vannak azzal, hogy az érettségi írásbelit meg lehet írni felkészülés nélkül, a szóbelin pedig majd mondanak valamit. Úgy hírlik, hogy van olyan javaslat, mely szerint a helyesírást egyáltalán nem fogják figyelembe venni, viszont ha jó a gyerek helyesírása, kaphat plusz pontokat. Elképesztő!)

NAT

Ezek után nézzük meg a hátteret, a NAT irodalmi anyagát!

A NAT kínálata a vizsgakövetelményekkel szemben bőségesnek tűnik, sok mű van benne felsorolva. Lehet „meríteni". Ez a bőség azonban csak látszat: Kisfaludy Sándor és Károly, Eötvös József, Kemény Zsigmond, Tompa Mihály itt is kimaradt, mások is; Vajdától egy verset ajánl tanítani az alaptanterv, hangsúlyozom: egyetlen verset! Elkezdték tehát faragni a 19. századi irodalmat. (Az eredmény azonnal érzékelhető: ha valami botrányos volt a Kérem a következőt! és a Maradj talpon! televíziós vetélkedőkben, akkor az a diplomás versenyzők irodalmi tájékozatlansága. Ez már csak feltűnt az illetékeseknek!) Mi lehet ennek a képtelen redukálásnak az oka?

Az első ok mindenképpen az, hogy a rendszeres irodalomtörténetet teljesen kiiktatták (az *irodalomtörténet* mint fogalom csak emelt szinten követelmény). Ennek a döntésnek a hátterében egy hamis oppozíció áll. Szembeállították ugyanis az irodalomközpontú és a

gyermekközpontú tanítást, s ennek szellemében megszüntették az irodalomtörténetet, mondván, hogy nehéz a gyerekeknek. De az irodalomtörténetet lehet gyermekközpontúan tanítani, közel lehet vinni a gyerekekhez! Ez mesterségünk lényege. A második okra nem is merek gondolni: valóban az a cél, hogy nemzeti múltunkat kitöröljük az eljövendő nemzedékek tudatából? Valóban alattomos kánonváltás folyik? A NAT-ban ilyen megfogalmazásokat olvashatunk: „Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése." „A NAT fontos szerepet szán az egyetemes magyar nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének." „Nemzeti öntudat, hazafias nevelés. A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait." Ez mind nemes és helyes célkitűzés, de a magyar irodalom lefokozása, kiherélése nem ezt a célt szolgálja! Itt ellentétben van a nevelési cél és az irodalmi tananyag. Hangsúlyozom: a magyar irodalom erősen közéleti. (Zárójelben jegyzem meg, hogy a kommunizmusban mi, magyartanárok tartottuk ébren a nemzeti tudatot, nem volt hét, hogy valamelyikünket fel ne jelentette volna az ügyletes tantestületi felvigyázó a kerületi pártbizottságon!)

Az irodalomtörténet felszámolása

Az irodalomtörténet felszámolása miatt a gyerekek töredékeket kapnak a magyar irodalomból. Képzelják el, hogy egy rendszerezett anyagból milyen kevésre emlékeznek az évek folyamán, akkor mi marad meg a töredékekből? A töredékek töredéke. Magyar szakos tanítványaim nem tudták a múltkor, ki írta a Zord időt, nem is hallottak az És mégis mozog a föld, Az új földesúr, A lőcsei fehér asszony, az Erdély aranykora regényekről, de az Egy magyar nábobot és a Kárpáthy Zoltánt sem ismerik. Eötvöstől egyetlen egy művet nem ismernek, de Sánta Ferenctől sem. Két évvel ezelőtt mesterszakos szeminárium előtt megkérdeztem a lányoktól,

hogy mostanában mit olvasnak. Kiderült, hogy senki nem olvas semmit. Elmeséltem nekik, hogy én most éppen Bánffy Miklós Erdélyi történetét olvasom, elég későn jutottam hozzá, habár már régóta terveztem a beszerzését. Mellesleg megkérdeztem, ismerik-e Móricz Erdély-trilógiáját. Senki soha nem hallott róla! Két hét múlva megkérdeztem, hogy olvasnak-e már valami szép regényt. A válasz ismét fejek ingatása volt – jobbról balra. És ezek a gyerekek kitűnő bizonyítvánnyal, emelt szintű érettségivel hagyták el a gimnáziumot! (Móricztól a követelmény egy regény és két novella – sírjunk vagy nevessünk? Ez a helyzet Mikszáthtal is. Csokonaitól A tihanyi Ekhóhoz és még egy műve az előírás!)

Jókai, Gárdonyi, Móra stb. lefokozva

Különösen Jókai lefokozása bántó. Mégpedig azért, mert regényeiben benne van az egész magyar múlt, a tájak, népek, szokások: aki Jókait lefokozza, az önismerettől, a múlt és a hazai tájak, népek, vallások, népszokások ismeretétől fosztja meg a jövő nemzedékeit. Soha nem adta fel fiatalkori eszméit, ez a baj? Stílusa pedig felülmúlhatatlan, olvasásához némi stilisztikai műveltség vagy érzék szükséges, iróniájának élvezéséhez pedig némi tájékozottság. Jókairól annak idején az egyetemen előítéletes sablonokat tanultunk: sematikus hősei vannak, frázisos mondatai és hasonlókat. Ezek a sablonok ma is élnek a magyartanárok tudatában és a tankönyvekben, ideje volna Jókait „helyretenni". Az illetékesek fellapozhatnák az utóbbi évtized Jókairól szóló tanulmányait! Tantervkészítők, tessék olvasni! Legalább Fried István és Nyilasy Balázs könyveit! (Múltkor az egyik rádióban egy magyartanár büszkén nyilatkozta, hogy megbeszéli tanítványaival a vámpírtörténeteket, vagyis amit a gyerekek olvasnak, nem holmi Jókait. Persze beszélgessen a gyerekekkel olvasmányaikról – önképzőkörön, a folyosón, osztályfőnöki órán, de ne Jókai helyett. Az sem ártana, ha

maga is kézbe venné a Jókai-regényeket. Magyar szakos levelező hallgatóimtól az elmúlt ősszel megkérdeztem, mit olvastak Jókaitól; kiderült, hogy Az arany emberen és a Kőszívűn kívül semmi mást. Ez figyelmeztető jel: a tananyag redukálása redukálja előbb-utóbb a tanárok olvasottságát is!)

A második ok: létezik napjainkban egy olyan értékítélet, mely szerint Gárdonyi és Móra nem jó író, úgyhogy aki modernnek akar látszani, nem is meri bevallani, hogy jónak tartja Gárdonyit és Mórát, letagadja, hogy olvassa Jókait. (Az akadémiai kézikönyvek sorozat 2010-ben megjelent Magyar irodalom c. kötetében Móra neve elő sem fordul, Gárdonyit sem tárgyalják, háromszor említik utalásképpen a nevét.) Ez az ízlésterror már kikezdte Petőfit is.

(Zárójelben jegyzem meg, hogy a világirodalmi anyag is sérült. Heinét – akit mindig szerettek a diákok – például sehol nem látom. Az irodalmi irányzatok felsorolásában hiányzik a realizmus, nem vizsgakövetelmény Balzac, Tolsztoj, Thomas Mann, Hemingway, de van A Gyűrűk Ura és Bridget Jones, no meg a Morgue utcai kettős gyilkosság. Legyenek, de ne a többi rovására.)

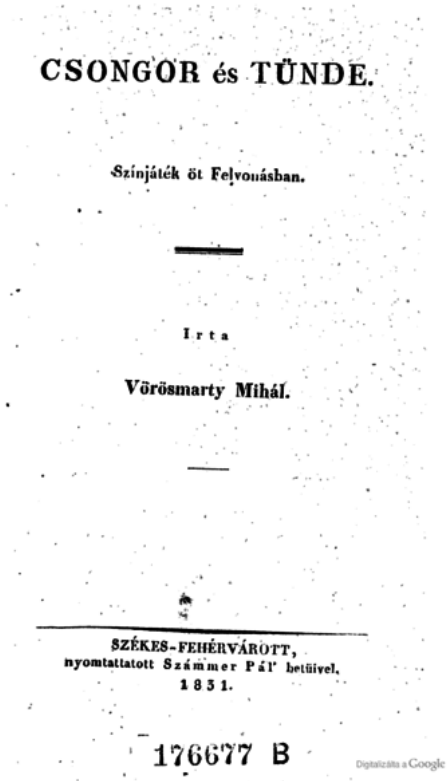
CSONGOR és TÜNDE.

Színjáték öt Felvonásban.

Irta

Vörösmarty Mihál.

SZÉKES-FEHÉRVÁROTT,
nyomtattatott Számmer Pál' betüivel.
1831.

176677 B

Digitalizálta a Google

A magyar nem csak egy tantárgy… Nemzeti tudat és szívügy

A közoktatásban sok mindent kifogásoltak az utóbbi években a pedagógusok. Kifogásolták a tornaórák kevés számát, a kémiatanítás reménytelen helyzetét; jajgattak a tornatanárok, a kémiatanárok, a természettudományos tárgyakat tanítók, csak a magyartanárok hallgatnak. Miért? Most már internetes ismereteket, pénzgazdálkodást lehet tanítani, választható tanterv lesz a kerékpározáshoz, a kajak-kenuhoz, lesz sakk, lovas kultúra, vállalkozási ismeretek, foci. Minden lesz, csak ami magyarságukban megerősíti a leendő állampolgárokat – irodalmi és zenei műveltség (Kodály-módszer) –, azt redukálják. Ne csak a határokon túl erősítsék a nemzeti tudatot, hanem idebent is, mégpedig sürgősen.

Kinek számít majd, hogy „Itt születtem én ezen a tájon, / Az alföldi szép, nagy rónaságon”? (Senki nem ismeri ezt a verset a mai gyerekek közül; tanítani kellene. Egyébként a közismert Kisfaludy Károly-vers, a Szülőföldem szép határa kimaradt az alsós anyagból, miért?)

Néhány észrevételt azért tennék a stilisztikai ismeretanyag strukturáltságáról. Emelt szinten kérik számon az allegorikus és szimbolikus ábrázolásmódot, ugyanakkor Ady monografikus, tehát mindenki számára kötelező téma. Esetleg szimbolizmus nélkül fogják Adyt tanítani? (Múltkor a televíziós vetélkedőben két, egyetemet végzett ember nem tudta, hogy Ady kötészetét a szimbolizmus jellemzi.) Kiemelik „a hiány szövegösszetartó szerepét”, ugyanakkor az ellipszis mint stíluseszköz csak emelt szinten követelmény. A metafora középszintű követelmény, a metaforizáció emelt szintű; a metonímia középszintű követelmény, a szinekdoché emelt szintű. Miért vannak ezek az összetartozó dolgok szétválasztva? Hogy ide is, oda is fütyüljön a madárka? Legyen itt is, ott is valami? Az egész problematika azért

nevetséges, mert az irodalomtörténeti koncepció felszámolását valamiféle stilisztikai-poétikai koncepció követte, de így? (Ide is kívánkozik egy kis történet: fentebb említett Poe-szakértő unokám kioktatott: mindenütt azt kell mondani, hogy a lírai én ezt vagy azt gondolja, s különben is mindegyiknek (mármint költőnek-írónak) van valami nyavalyája. Jó kis summázat.)

Többen írtak már napilapokban az irodalomtanítás lehetetlenségéről, finoman, szépen, úgy látszik, eredménytelenül.

Van azért a háttérben egy alattomos tényező (egy harmadik ok): ez pedig a magyarórák számának fokozatos csökkentése. Az 1963-as tantervtől kezdve mindig volt óraszámcsökkentés, ez pedig tananyagcsökkentést jelent, tartalmi kérdés. Állítsák vissza a napi magyarórát, a tisztességes, irodalomtörténeti alapú tanítást, gyermekközpontúan, memoriterekkel. Állítsák vissza a helyes értékítéletet, ne legyenek harmadrendű írók, különösen Jókai és Zrínyi ne legyen az, s ne legyen másodrendű Vörösmarty, Móricz és Mikszáth!

A lényeg pedig: a magyar irodalom igenis közösségi irodalom, ha valóban a hazafias, nemzeti és etikai nevelés a NAT célja, ezt a célt leginkább a magyar irodalom tanításával lehet elérni. Mert ahogy régi kollégám, dr. Csonka Ferenc tanár úr mondta: a magyar nem tantárgy, hanem szívügy.

2017?

Változások lesznek! 2017-re! Pillantsunk bele a tervezetbe!

A hat kiemelt szerző maradt. Viszont összevonták a 2. és a 3. pontot, vagyis ezentúl mindenki választható lesz, a hat kiemelten kívül. Törölték tehát a 2. pontot, amely mégiscsak lehetővé tette, hogy néhány szerzőt viszonylag lelkiismeretesen tanítsanak. Ennek a javaslatnak szellemében

választható: Balassi, Berzsenyi, Csokonai, Illyés, Jókai, Karinthy, Kassák, Kertész Imre, Kölcsey, Krúdy, Márai, Mikszáth, Móricz, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Németh László, Ottlik, Örkény, Pilinszky, Radnóti, Szabó Lőrinc, Szilágyi Domokos, Vörösmarty, Weöres, Zrínyi. Most tehát már Vörösmarty és az egész hajdani 2. kör is választható, nemcsak a harmadik. A lista bővíthető legfeljebb két szerzővel. Ehhez jöhet néhány kortárs mű, választható világirodalmi alkotás; a színház és dráma témakör maradt, de a Csongor és Tünde nélkül; vannak határterületek Bridget Jonesszal; és van regionális kultúra, benne a határon túli irodalomból vett művekkel (nincsenek szerzők megemlítve). De miért regionális kultúra a határon túli irodalom? Nem egységes magyar nyelv és kultúra létezik? Ez a különbségtétel felháborító, csodálkozom, hogy még senki nem tette szóvá.

Sikerült tehát tovább csökkenteni. Irodalomtörténet változatlanul csak emelt szinten van.

A szóbeli vizsgára egy húsz tételből álló tételsort kell összeállítani, az arányok a következők: kötelezők: 6 tétel; választhatók: 6 tétel, nézzék meg a fenti listát, s válasszanak ki hat szerzőt. Kit is kell megtanítani? Mai szerzők: 1 tétel, világirodalom: 3, dráma: 2, határterület: 1, határon túli szerző: 1 tétel. Nézzük meg például, ki legyen a dráma tételben: Shakespeare, Molière, Katona, Madách? Ibsen? Csehov?

Legközelebb majd a hat kiemelt szerzőt fogják besorolni a választhatók közé, azután törlik a 19. századi irodalmat, azután jöhet Bridget Jones (vagy egy frissebb kivitelezésű önmegvalósító szingli) és néhány választható fantasy vagy krimi. Minek a magyarnak magyar irodalom? Vajon az angolok törlik Shakespeare-t? Az amerikaiak Melville-t, a Moby Dick íróját? A németek Lessinget (félnémet unokám tanulta)? A finnek a Kalevalát?

Megdöbbentett a november 7-ei riport egyik nyilatkozata: kivennék a Rege a csodaszarvasról mondai feldolgozást (Arany költeményét a Buda halálából), mert „egy hatodikos nem érti meg", „túl misztikus, bonyolult, tele van nemi erőszakkal." Egyáltalán nem misztikus és nem bonyolult (gyönyörűen tagolja a refrén). Mire gondoltak? Hogy Hunor és Magyar nőül veszi az alán fejedelem lányait? Meg a száz levente is megházasodik? Hol van itt nemi erőszak? Ilyen irgalmatlanul tájékozatlanok az illetékes nyilatkozók, vagy ennyire szemérmetlenül manipulálnak? Remélhetőleg, a tanároknak van némi néprajzi tájékozottságuk, és tudják, hogy az ősi időben az exogámia, vagyis a törzsön kívüli házasodás volt szokásban, ezt követték őseink, ezt a hagyományt őrzi a monda, mellesleg erről szól az összes osztják hősének (meg az alán iráni eredetű nép, és voltak az iráni népekkel kapcsolataink, különben honnan lennének iráni jövevényszavaink). Most már a szabin nők elrablását sem fogják tanítani a római történelemben? Az is exogámia. Szalonképtelen lesz a trójai mondakör? Képtelenség, hogy mindent kikezdenek, ami nemzeti múltunkat, nemzeti érzelmeinket támogatja. Szépen, lassan, évente áldozatul esik egy-egy mű. Igenis, fel vagyok háborodva, mert megsértenek magyarságomban. Vagy már ez is idejétmúlt?

Miért baj a kötelező? A magyartanárok hallgatnak

Nagyon remélem, hogy megmozdulnak végre a magyartanárok. Odafigyelhetne a miniszter is, az államtitkár is.

Elrettentő és megjegyezhetetlen a tantervnek az a része, amely a fejlesztendő kompetenciákat sorolja, és követhetetlen az a javaslat, amely az írásbeli érettségi pontozását tartalmazza. Ez külön megérne egy misét. Nem mondhatjuk, hogy nincs mivel szórakozniuk a magyartanároknak. (Hagyni

kellene őket olvasni, fogalmazásokat javítani, felkészülni a jó bemutató olvasásokra, a munkájukat végezni.)

A kötelező olvasmányok nemzeti olvasmányok, miért válnának elavulttá? Miért baj, ha valami kötelező? Ha valamit meg kell ismerni, mert hozzátartozik múltunkhoz, magyarságunkhoz?

Jókaival kezdtem, fejezzük be Jókaival: „Miért kellene külön sors a poétáknak? Van nekik valami kiváltságuk a halál után? | Igenis van! | „Mi", akik egész életünket arra áldoztuk, hogy a hazai nyelv, közművelődés, a nemzetiség diadalra juttatásához fejünknek minden gondolatjával hűségesen szolgáljunk: követelhetjük azt, hogy ezekkel a mi kifáradt koponyáinkkal holtunk után ne gurigázzanak!" *(Pulvis et umbra sumus)*

*(Képek: **OSZK**, Wikimedia Commons **1**, **2**)*

2 Replies to "Kötelező elmélkedés a magyar irodalom tanításáról és az olvasmányokról"

nane, **9 év ago**

Jókival folytatva: értelmetlenül bőbeszédű és felesleges szócséplés, csak azért lehet megbocsátani, mert mint tudjuk, a zasszony szórta a pénzt őt meg oldalszámra fizették. De miért kellene ezzel uuntatni egy nem irodalomtörténészt?

M. J., **6 év ago**

Tessék, ez a „menő" manapság: a művek lényegtelenek, csak legyen az író életében valami csámcsogni-, valami kukkolnivaló, valami kis sötét

titok, amit ragyogó kortárs tényfeltáróink sikerkönyveikben az erre éhes olvasóközönség elé kiteregethetnek. Ez az, ami nem unalmas, ez a valami. Mindenkiről megállapítani, hogy ő sem több, vagy ha mégis, akkor mihamarabb száműzni a köztudatból.

Your Email address will not be published.

Comment

Name*

Email*

Save my name, email, and website in this browser for the next time I comment.

Hozzászólás küldése

This site uses Akismet to reduce spam. **Learn how your comment data is processed.**

© 2025 e-nyelvmagazin.hu. All rights reserved.